

responsable ni coherent no fer-ho”.

L'altre soci de govern, ICV, es va mostrar fred respecte a la transcendència de les consultes. De fet, els eco-socialistes no van fer campanya ni per al sí ni per al no, i es van limitar a considerar legítima la participació ciutadana. La portaveu d'ICV, Laia Ortiz, va voler restar importància a l'acte democràtic del 13D: “Si bé cal reconèixer que és una participació acceptable, un gruix de la població no ha anat a votar perquè no s'ha sentit interpel·lada per aquesta consulta.”

D'una altra banda, la presidenta del PP de Catalunya, Alicia Sánchez Camacho, va alertar de la “deriva independentista” en què a parer seu ha entrat CiU, i va denunciar el “suport tàcit” del president de la Generalitat a les consultes sobiranistes: “El PSC mostra la seva veritable cara, i CiU, la seva actitud cada vegada més radical”.

Com ja va fer amb la consulta d'Arenys de Munt, l'executiu espanyol es va afanyar a mirar de ridiculitzar els referèndums, i sobretot, a vincular-los als interessos d'alguns partits catalans, justament el contrari del missatge que han donat els organitzadors de la consulta. El vicepresident tercer del govern espanyol, Manuel Chaves, no va dubtar a qualificar les consultes “d'actes de propaganda política”, i va remarcar que “no tenen un caràcter vinculant i cap rellevància”. Més nerviosos es van posar el PP espanyol i grups d'ultradreta, que van coincidir a alertar que els referèndums han creat una fractura social irreparable.

El compte enrere de més consultes. Rere els 167 municipis que van donar vot a més de 700.000 persones diumenge queden una setantena de localitats, entre les quals la majoria de grans ciutats i capitals de comarques catalanes que s'han pres el 13D com la prova pilot dels referèndums que convocaran durant el 2010. És el cas de Barcelona, Girona, Sabadell, Lleida, Manresa, Igualada i Figueres, entre més, que miraran de convocar els seus ciutadans a les urnes el 25 d'abril o més tard si no hi ha prou massa de voluntaris per a garantir una correcta organització i per a mobilitzar la població perquè hi participi. La consulta del 13D s'ha vertebrat en només dos mesos i mig, però cal tenir en compte que la ciutat més gran, Sant Cugat del

Vallès, té 80.000 habitants, ben lluny del cens de Barcelona o Girona. De fet, per a la capital catalana es calcula que caldríen uns 10.000 voluntaris per a garantir el funcionament dels col·legis electorals a tots els districtes.

Algunes altres poblacions més petites arribaran a temps de celebrar el referèndum el 28 de febrer. Alella, Teià, Sant Joan les Fonts, la Vall d'en Bas, Cardona, el Vendrell, Palamós, Vidreres, Molins de Rei i Vilassar de Mar ja tenen engegada una xarxa de voluntaris, i seran la segona onada de les consultes sobiranistes del país. En la preparació de la jornada de votacions i la feina de crida a la participació, alguns municipis toparan amb la dificultat afegida del rebuig dels ajuntaments, fet que els impedirà de comptar amb locals públics com a col·legis electorals. Amb tot, la desvinculació política pot fer créixer la sensació entre els veïns que es tracta d'una iniciativa sorgida de la societat civil, neta d'interessos partidistes.

I què hi passa a Seròs, el primer municipi que va donar suport a la consulta d'Arenys? Doncs que encara no s'ha organitzat perquè no vol dur a terme una consulta sota la mirada de tot el país i també de l'estranger com ha passat el 13D. L'alcalde d'aquest municipi del Segrià, Gabriel Pena, assegura que no se es durà a terme ni el 28 de febrer ni el 25 d'abril: “Que ningú no es pensi que els menyspreem, però no volem dur a terme una consulta amb el terrabastall que implica fins ara. Ho volem fer tranquil·lament, sense fer soroll.” I això fins al punt que els veïns no sabran la data de la consulta fins una setmana abans, per evitar que ni els partits polítics ni els moviments com la Falange es puguin organitzar per treure'n cap rèdit.

Sigui com sigui, les consultes del 13D han estat un primer toc d'avís de la societat catalana tant als polítics catalans com als espanyols, per a fer-los saber que la relació Catalunya-Espanya ha de ser una qüestió central en el debat polític. Els dos partits d'obediència catalana que avui tenen majoria al Parlament, CiU i ERC, diuen haver-ne pres nota. Menys d'un any abans de les eleccions catalanes, ningú no podrà ser equidistant respecte a aquesta qüestió.

Gemma Aguilera

Sant Cugat del Vallès és la ciutat més gran on es va dur a terme la consulta. Aconseguir el 25% de participació va ser una feina d'informàtics, cantaires i gent de tots els oficis i professions, lloada pels observadors internacionals.

procés ens portarà sense dubte cap a la independència.”

Entre els qui l'esperaven a dins hi ha un grup nodrit de gent de l'organització —que ha comptat amb 350 voluntaris—, coordinats per l'escriptor i periodista Víctor Alexandre (l'autor de *Jo no sóc espanyol*): uns encarregats d'atendre la premsa, uns altres d'acompanyar els observadors internacionals, uns altres de garantir que els equips informàtics funcionen i uns altres, lògicament, asseguts a les meses on s'adrecen els votants.

Marcel Coderch, el vice-president de la Comissió del Mercat de les Telecomunicacions, forma part aquest diumenge de la junta electoral local i s'encarrega que tots els processos tècnics i informàtics funcionen a la perfecció. “El problema fonamental —explica Coderch— és no tenir un cens, per la qual cosa hem de demanar el carnet d'identitat, el permís de residència o el certificat d'empadronament: com que qualsevol pot votar a qualsevol mesa hem fet un programa per evitar que ningú no voti en dues meses el mateix dia o faci un vot anticipat i torni a votar avui.”

L'esperit de Josep Anselm Clavé.

Joan Puigneró, que també fa de “vigilant informàtic” ja era al Club Muntanyenc de Sant Cugat a les 7.15 hores del matí. Ell confirma que el sistema per a evitar vots duplicats funciona: “Jo mateix he fet la prova: he votat aquí a les 9.30 i he pujat al col·legi del Monestir [a la plaça d'Octavià, on s'arriba en cinc minuts] per tornar a votar i no ho he pogut fer perquè el programa ja els ha informat que havia votat.”

Assegura que a les meses són molt estrictes: “He vist un noi amb un document d'identitat caducat i no l'han deixat votar, perquè no ha pogut demostrar amb cap document vigent que resideix aquí.” Puigneró explica que és informàtic d'ofici i per això s'ha ofert de voluntari per a aquesta feina: “Però només podré ser-hi fins a les quatre de la tarda perquè sóc president de la Coral del Club Muntanyenc i avui anem a fer el concert de Nadal a l'església de Sant Just Desvern. No passa res: hi ha tres informàtics més i a les 9 ja seré aquí una altra vegada.” Quin resultat li agradaria? “El sí surt segur, però m'agradaria que arribéssim al 30% de participació, tot i que és difícil”.

Treball coral

A Sant Cugat el padró de més grans de 16 anys suma 59.042 habitants. Era, doncs, el municipi més poblat dels 167 que permetien de votar a les consultes sobre la independència de Catalunya del 13 de desembre. Això va convertir aquesta ciutat del Vallès Occidental en el centre de les mirades. Els observadors internacionals (vinguts de Flandes, Irlanda, Còrsega i Sardenya), els mitjans de comunicació (la televisió Al-Jazira entre més de quaranta d'acreditats per a votar pels col·legis elec-

torals de la ciutat) i els polítics (Joan Ridaó, d'Esquerra, i Joan Carretero, de Reagrupament, entre molts més polítics no sancugatencs) van fer cap a la ciutat per copsar les expectatives despertades per la consulta.

El primer que va votar, el primer de la cua que esperava que s'obriren les portes del Club Muntanyenc de Sant Cugat era un valencià resident a Sant Cugat des de fa dècades: Josep Albert Sempere, nascut a Albaida (Vall d'Albaida), que tenia previst d'anar a fer una excursió a peu, però no volia anar-se'n sense votar abans. “He votat que sí. Pense que els catalans som en un procés de desacomplexament. Espere que aquestes consultes serviran per a això i, quan el desacomplexament es desferme, el

La plaça de la Vila, al davant del Club Muntanyenc i de l'ajuntament nou, bull a les dotze del migdia. Tot i el fred –set graus a aquesta hora–, la cua de votants surt de l'edifici i fa trenta o quaranta metres. Els votants van en família –els nens porten globus amb el logotip de la convocatòria i el prescriptiu 13D– o en grups d'amics. A l'escenari canta una coral: “El cant de la senyera”, “L'estaca”, la “Cançó de la barca”, el “Cant del Poble”, “Els Segadors”... No és la coral del Club Muntanyenc. Un dels cantaires porta un exemplar d'EL TEMPS. Es diu Josep Maria Freixa. “Som una colla de cantaires que ens trobem per animar les consultes: la setmana passada vam ser a Sant Pol, divendres érem a Vic i avui hem vingut aquí: ens fem dir El Poble que Canta.” És de Barcelona i, per tant, no ha pogut votar encara. “He agafat una papereta del sí.” Freixa creu que la iniciativa de les consultes tindrà conseqüències: “Si més no, posen en evidència que la classe política no està a l'altura. Però la societat civil pren la iniciativa. A mi això em dona esperança.” El director d'El poble que Canta és Jordi Llobet, professional de la direcció de corals: “Se'm va acudir per l'11 de setembre. Ja n'hi ha prou que la manifestació de la diada anem tots amb cares llargues. Ens vam reunir dotze cantaires de diverses corals i a la manifestació se'ns n'hi van afegir vuit més. Els d'Arenys de Munt ens van demanar que hi anéssim i allà se'ns hi van afegir encara més cantaires, de manera que ja som més d'un centenar: vam ser a Perpinyà, per commemorar que fa 350 anys que ens vam trencar el país i recordar que tard o d'hora tornarem a estar plegats.”

Llobet opina que “els referèndums són el pas que ens duu directes cap a la independència. Tots els partits polítics han de posar al programa electoral de 2010 que pensen convocar un referèndum la legislatura vinent. Si no va així, els partits que no ho posin, és perquè no estan per Catalunya ni pels catalans”. I afegeix: “El nostre objectiu és transmetre alegria i energia positiva en el camí de la independència: allò que és desitjable és allò que es pot aconseguir. Això és el primer pas.”

L'esperit de Josep Anselm Clavé perviu.

“Hem de transmetre a Europa la correcció del procés i l'alegria de la gent que anava a votar”, diu un observador sard

“Una lliçó per a Europa”. Les cues davant el Club Muntanyenc continuen a quarts de dues del migdia, tot i que comença a caure un plugim suau. Una colla de castellers fa la seua actuació a la plaça de la Vila. A la plaça d'Octavià, davant l'impressionant monestir, també hi ha una cua que surt del local cedit com a col·legi electoral per a aquesta consulta. Vint o trenta persones fora.

Victor Alexandre, coordinador de la plataforma de Sant Cugat, diu que des de tots els col·legis electorals informen que la cosa va bé. A tot el terme municipal hi ha vuit col·legis: sis al nucli de Sant Cugat, un a Valldoreix i un a Mira-sol. A la Floresta i a més nuclis no s'hi han pogut instal·lar. “Vam pensar de portar-hi camionetes que fessin la funció, però haurien d'haver estat adaptades per a l'accés de tothom i no s'ha pogut fer.” Sant Cugat és una de les ciutats que ha crescut més les darreres dècades, té una població molt dispersa en urbanitzacions al voltant del nucli central i alguns altres nuclis urbans més o menys petits.

Les dades de participació de les 13 hores són modestes, un 15%, però molt semblants a les de les últimes eleccions al Parlament Europeu. L'organització es manifesta molt satisfeta pels resultats provisionals.

Arcadi Oliveres, economista i president de Justícia i Pau, surt de votar. “Aquesta idea dels referèndums –diu– ha estat l'espurna que ha encès novament la participació política. Per moltes coses que passen, la participació política de la ciutadania feia marxa enrere i ara, amb això, torna amb voluntat i alegria.” Opina que els referèndums permeten de realitzar un dret, però vol una Catalunya diferent: “Les consultes fan una pregunta bàsica sobre el dret d'autodeterminar-nos, un dret que haurem de conquerir. I quan tinguem una Catalunya independent haurem de decidir quina Catalunya volem, perquè jo no podem ser com Espanya: ha de ser una Catalunya pacífica, no violenta i solidària.”

Dins el Club Muntanyenc, una conferència de premsa dona resultats parcials de participació i valoracions. Amb els resultats de les 13 hores, la participació es revela molt més alta allà on els col·legis eren més propers i les campanyes més efectives: a les poblacions fins a 1.000 habitants, del 25%; a les que en tenen entre 1.000 i 5.000, del 20%; a les que en tenen entre 5.000 i 10.000, del 16%, igual que allà on n'hi viuen entre 10.000 i 20.000; en canvi, a les de més de 20.000 habitants la mitjana no passa del 15%.

Els observadors internacionals, vinguts de Flandes, Irlanda, Còrsega i Sardenya, que durant tot el matí han anat de col·legi en col·legi per Sant Cugat i alguna altra població del Vallès Occidental, consideren aquestes xifres i l'organització de les consultes “impressionants”. Jean Jaubon, parlamentari del N-VA al parlament flamenc considera que l'organització “funciona a la perfecció, fins i tot en l'aspecte informàtic” i destaca que els resultats de participació són molt “encoratjadors”, per la qual cosa considera el referèndum “un exemple per a més nacions”. Jean Guy Talamoni, parlamentari de Corsica Libera, ha copsat “rigorositat en l'organització” i ha comprovat de primera mà la “validesa democràtica” de les consultes. Joe Reilly, membre del Sinn Féin i alcalde de la seua població, recorda que el seu partit “defensa el dret a l'autodeterminació”, però ell ha vingut com observador: “En aquest sentit, he estat impressionat de com l'organització ha gestionat el procés i sóc testimoni de la professionalitat que ha aconseguit aquests estàndards que demana la comunitat internacional.”

Però Gabino Sale, diputat de l'IRS (Indipendenza Republica Sarda), és el més contundent: “Podem afirmar que ens ha sorprès el grau d'organització d'aquesta maquinària electoral. Hem pogut comprovar que tot es produeix amb la màxima netedat i transparència. Tenim la responsabilitat de transmetre

als europeus la correcció de tot el procés. I d'explicar-los l'alegria que es vivia als carrers, el plaer de participar de la gent. Per primera vegada, una autodeterminació com cal. El principi d'autodeterminació no s'ha de demanar a ningú. Si es respecta totalment la filosofia del principi d'autodeterminació, recollida en la Carta dels Drets Humans de Nacions Unides, no cal demanar permís. Catalunya dona una lliçó a tot el món de com s'ha de fer. És impressionant: 60 persones manifestant-se a Barcelona contra aquestes consultes i, als carrers, milers i milers anant a votar. El nostre deure és explicar que aquestes consultes són una lliçó de democràcia que Catalunya ha donat a Europa. El 10% dels europeus –sards, corsos, flamencs, escocesos...– tenim un problema de democràcia i avui veiem un exemple de què cal fer.”

Són les tres –hora de dinar– i a la plaça de la Vila ja no hi ha cues. I no tornaran fins més tard.

Es fa fosc i es tanquen les portes del Club Muntanyenc quan toquen les vuit.

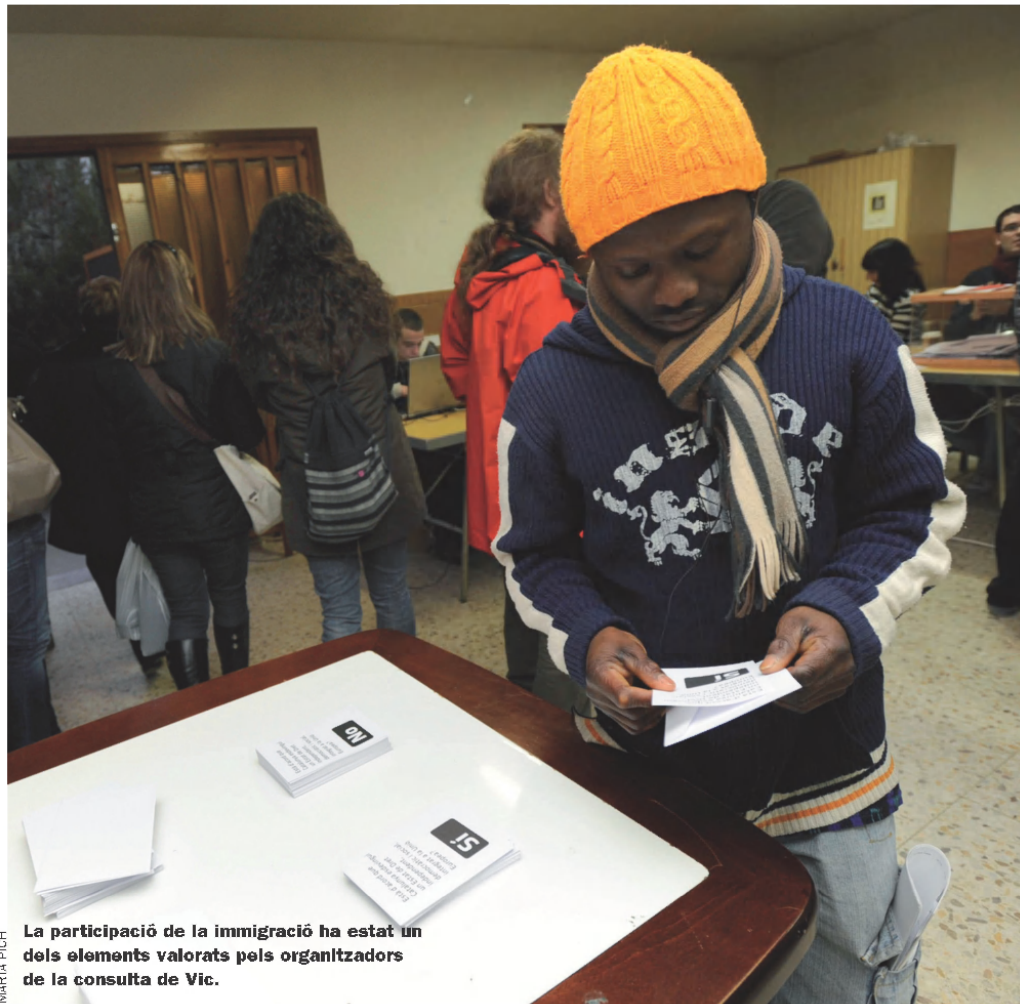
Ho havia avisat Marcel Coderch: “Podrem donar dades molt aviat. Quan tanquem ho farem molt de pressa, tot i que s'ha de verificar que els vots anticipats no siguin duplicats: si això passa queda invalidat el vot anticipat perquè entenem que el vot legítim ha de ser l'últim.”

Poc després de les vuit informen que la participació ha estat del 25% i cap a les onze donen els resultats definitius: 15.163 votants (25,68%), la majoria dels quals havia votat sí –14.002, un 93,99%–, uns pocs un no –805, un 5,37%–, els nuls van ser 186 (un 1,24%) i els blancs, 170 (un 1,14%).

Per a Alexandre, la consulta dona tres lliçons: “Hem situat la paraula *independència* al carrer, ja no és tabú; hem trencat el tòpic que l'independentisme és minoritari; i hem demostrat que és fals que aquestes consultes no siguin vinculants: ho són per a la classe política; ara no poden ser indiferents a la independència. No volem gestors d'engrunes sinó polítics d'estat.”

Són les dotze. El 13D ja és història.

Alex Milian

MARTA PICH

La participació de la immigració ha estat un dels elements valorats pels organitzadors de la consulta de Vic.

El far de la ciutat dels sants

Osona –i concretament la capital, Vic– va ser un dels centres de més atenció de la jornada de consultes independentistes de diumenge. Els resultats obtinguts per la plataforma Osona Decideix la converteixen en un referent organitzatiu per a futures consultes.

Una crònica tediosa de la jornada del 13D a Osona començaria fent jocs de paraules i tira-buixons sobre la boira amb la qual habitualment es lleva el dia a la plana de Vic. Però, probablement,

el fenomen natural de la boira és el recurs menys indicat per a fer metàfores sobre allò que es va esdevenir diumenge passat amb les convocatòries de consultes populars sobre la independència. I especialment en